

تشخیص سپسیس (به زبان ساده)

از طریق تظاهرات بالینی شامل: افت فشار خون، تند شدن تنفس و تغییر سطح هوشیاری. و از طریق آزمایش‌های: CRP، CBC پروکلسیتونین، کشت خون و ادرار، گازهای خون، کراتینین و بررسی کبد تشخیص داده میشود.

اقدامات فوری در سپسیس

- مراجعه فوری به اورژانس
- شروع سریع آنتی‌بیوتیک وسیع‌الطیف (در اولین ساعت طلایی)
- گرفتن کشت خون و نمونه‌ها قبل از آنتی‌بیوتیک در صورت امکان
- تجویز سرم و مایعات وریدی برای پایدار کردن فشار خون
- در صورت نیاز، استفاده از داروهای وازوپرسور (مثل نوراپی نفرین)
- اکسیژن‌تراپی یا حمایت تنفسی
- درمان منبع عفونت (خروج سوند آلوده، تخلیه آبسه، جراحی در موارد خاص)

ادراری (به‌ویژه در بیماران دارای سوند فولی یا زنان مسن) • عفونت‌های شکمی: آپاندیسیت، پریتونیت، انسداد روده • عفونت‌های پوستی و بافت نرم: زخم بستر، سلولیت، سوختگی • عفونت‌های ناشی از کاتترهای وریدی یا پروتزها

چه کسانی در معرض خطر بیشتری هستند؟

- نوزادان و سالمندان • بیماران مبتلا به دیابت یا با نقص ایمنی • بیماران مبتلا سرطان یا تحت شیمی‌درمانی • افراد با بیماری مزمن کبدی و کلیوی • افراد دارای سوند ادراری، تراکئوستومی یا کاتتر وریدی
- بیماران بستری در ICU یا بعد از جراحی بزرگ

علائم هشداردهنده سپسیس

- به خاطر داشته باشید: هر عفونت همراه با علائم عمومی شدید می‌تواند نشانه سپسیس باشد.
- تب بالا یا برعکس، کاهش دمای بدن
  - تند شدن ضربان قلب (>90)
  - تند شدن تنفس (>20) یا تنگی نفس
  - لرز شدید.
  - کاهش سطح هوشیاری، گیجی یا خواب‌آلودگی
  - کاهش یا قطع ادرار
  - کاهش فشار خون و احساس سرگیجه
  - تغییر رنگ پوست (پری‌دگی، لکه‌های بنفش، کبودی انتهاها)

خواننده گرامی، این پمفلت با هدف افزایش آگاهی شما درباره سپسیس تهیه شده است. سپسیس یک وضعیت اورژانسی تهدیدکننده زندگی است که به دلیل واکنش بیش از حد بدن به عفونت رخ می‌دهد. اگر درمان سریع صورت نگیرد، می‌تواند به شوک سپتیک، نارسایی چند اندام و مرگ منجر شود. با شناخت علائم و مراقبت‌های صحیح می‌توان از بسیاری از مرگ‌ومیرها پیشگیری کرد

سپسیس چیست؟

- سپسیس یک واکنش غیرطبیعی و گسترده سیستم ایمنی به عفونت است.
  - در این حالت، به جای نابودی عامل عفونی، سیستم ایمنی باعث التهاب شدید، آسیب رگ‌ها و اختلال در عملکرد اندام‌ها می‌شود.
  - مراحل آن شامل:
۱. سپسیس خفیف: تب، افزایش ضربان قلب و تنفس، علائم عمومی.
  ۲. سپسیس شدید: اختلال در عملکرد اندام‌ها (کاهش ادرار، گیجی، افت اشباع اکسیژن)
  ۳. شوک سپتیک: افت فشار خون مقاوم به مایعات + نیاز به وازوپرسور

علل شایع سپسیس

سپسیس می‌تواند از هر نوع عفونت آغاز شود، ولی شایع‌ترین منابع شامل: • عفونت ریه‌ها: مثل پنومونی (شایع‌ترین علت) • عفونت دستگاه

سپسیس

ویژه مددجویان و خانواده ها

کد سند: 01/98 /C-T /PH-P

ارائه شده توسط:

ای سی یو بیمارستان خاتم الانبیاء شهرستان بافت
فاطمه محمدی نژاد/کارشناس پرستاری

پیام پایانی:

سپسیس یکی از اصلی ترین علل مرگ
قابل پیشگیری در جهان است.
شناخت به موقع علائم، مراجعه سریع و
مراقبت صحیح می تواند جان شما یا
عزیزانتان را نجات دهد

منابع

1. Singer M, Deutschman CS, Seymour CW, et al. The Third International Consensus Definitions for Sepsis and Septic Shock (Sepsis-3). JAMA. 2016;315(8):801-10.
2. Evans L, Rhodes A, Alhazzani W, et al. Surviving Sepsis Campaign: International Guidelines for Management of Sepsis and Septic Shock 2021. Crit Care Med. 2021;49(11):e1063-e1143.
- 3.. Ignatavicius DD, Workman ML, Rebar CR. Medical-Surgical Nursing: Concepts for Interprofessional Collaborative Care. 10th ed. Elsevier; 2021.
- 4.. Potter PA, Perry AG, Stockert P, Hall A. Fundamentals of Nursing. 10th ed. Elsevier; 2021.
- 5.. CDC. Sepsis: Clinical Information. Centers for Disease Control and Prevention; 2022.
- 6.. WHO. Sepsis fact sheet. World Health Organization; 2020

پیشگیری از سپسیس

- شستشوی مرتب دستها
- درمان به موقع عفونت های ساده (ادراری، تنفسی، پوستی)
- رعایت بهداشت در بیماران دارای سوند یا زخم
- تعویض به موقع پانسمان ها و کاتترها
- واکسیناسیون علیه بیماری هایی مثل آنفلوآنزا و پنوموکوک

مراقبت در منزل و پیگیری

- مصرف آنتی بیوتیک ها دقیقاً طبق دستور پزشک (نه کمتر و نه بیشتر)
- توجه به علائم عود عفونت (تب، لرز، کاهش ادرار، گیجی)
- نوشیدن آب کافی، مگر پزشک محدود کرده باشد
- پیگیری ویزیت های دوره ای و آزمایش ها
- گزارش سریع هر علامت جدید به تیم درمانی

باورهای غلط

- «سپسیس فقط در بیمارستان اتفاق می افتد» → سپسیس می تواند در خانه و از یک عفونت ساده هم شروع شود.
- «اگر تب قطع شد، یعنی خوب شده ام» → سپسیس حتی بدون تب هم می تواند وجود داشته باشد.
- «آنتی بیوتیک خانگی یا باقی مانده قبلی کافی است» → انتخاب و دوز آنتی بیوتیک باید توسط پزشک باشد